

ورق فولاد معمولی	120×40×3	st37	2	مشخصات قطعه کار
شماره	اندازه‌ی قطعه	جنس	تعداد	نام قطعه کار: نبیشی خارجی سربالا (پس‌دستی)
شماره‌ی نقشه: ۳-۱۴	مقیاس ۱:۱			
مدت: ۳ ساعت	هدف‌های آموزشی: تمرین آموزش جوشکاری زاویه‌ی خارجی سربالا پس‌دستی			
تولرانس خشن				

تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۳-۱۴

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفس ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد
۷	سریوش مخصوص	نخی یا کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۴-۲	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فندک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد
۸	نگهدارنده	۹۰°	یک عدد

نکات ایمنی و حفاظتی

- شیلنگ‌های صدمه دیده و یا سوراخ شده را هیچ‌گاه با نوار چسب و امثال آن تعمیر نکنید بلکه از (شیلنگ نو استفاده کنید).
- اتصال شیلنگ‌ها به رگولاتور و مشعل جوشکاری باید با بست محکم و استاندارد صورت گیرد.
- از سیم فولادی نرم استفاده نکنید.
- از برخورد اشیاء تیز و بُرند و داغ و عبوردادن چرخ‌های ارابه یا چرخ‌های لیفت تراک روی شیلنگ‌ها جداً خودداری کنید.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مس وار	GI-GII	—	⊗ 2.5
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۳ ساعت

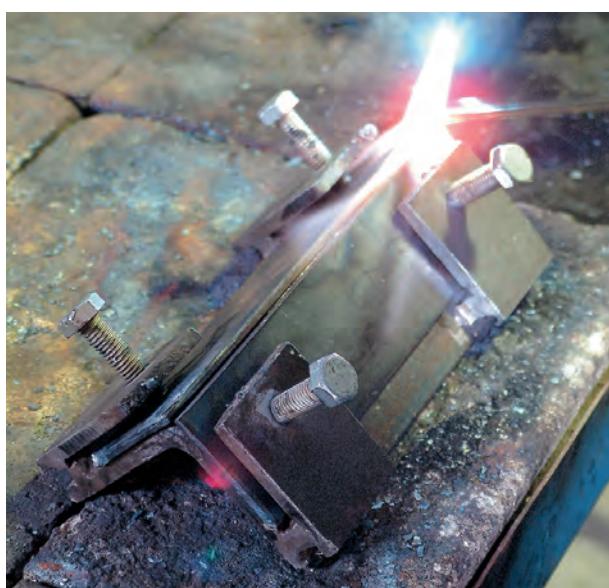

شکل ۳-۱۱۸

۳-۱۸- دستورالعمل جوشکاری زاویه‌ی خارجی
ورق‌های فولادی در وضعیت عمودی با روش
پس‌دستی

ابزار و وسایل اینمی فردی را از انبار تحویل بگیرید و با
رعایت نکات اینمی مراحل زیر را به ترتیب انجام دهید.

۱- از ورق‌های فولادی ساختمانی (st37) روغنی دو قطعه
به ابعاد $30 \times 40 \times 120$ میلی‌متر، مطابق شکل ۳-۱۱۸، آماده
نمایید.

شکل ۳-۱۱۹

۲- با استفاده از وسایل کمکی نبشی، مطابق آنچه در
شکل ۳-۱۱۹ مشاهده می‌کنید، قطعه را تحت زاویه‌ی 90° درجه
نسبت به هم آماده نمایید.

۳- سرمشعل مناسب را نسبت به قطعه کار با مراجعه به
جدول شماره ۱-۲ انتخاب نموده و بر روی مشعل سوار نمایید
سپس مشعل را روشن کرده و یک شعله‌ی خنثای مناسب ایجاد
کنید و ابتدا و انتهای دو قطعه کار را به هم خال جوش بزنید
(شکل ۳-۱۱۹).

شکل ۳-۱۲۰

۴- قطعه کار را از نگهدارنده خارج کنید و زاویه‌ی بین
قطعات را با گونیا کنترل نمایید.

۵- قطعه کار را، مطابق شکل ۳-۱۲۰، درون گیره به
طور عمودی قرار دهید به نحوی که قطعه کار در ارتفاع مناسب
قدتان قرار گیرد تا جوشکاری برایتان راحت‌تر باشد.

شکل ۱۲۱

۶- از طرف پایین به بالا شروع به جوشکاری کنید (شکل ۳-۱۲۱) و در ابتدای کار مشعل را به طور قائم روی قطعه کار بگیرید تا حوضچه‌ی مذاب تشکیل شود.

شکل ۱۲۲

۷- پس از تشکیل حوضچه‌ی مذاب سیم‌جوش را به حوضچه اضافه نمایید. مشعل با قطعه کار در راستای زواویه‌ی ۷۰ درجه از پایین تشکیل می‌دهد (شکل ۳-۱۲۲).
۸- جوشکاری را تا انتهای درز جوش ادامه دهید. در انتهای کار کمی مکث نمایید و با استفاده از سیم‌جوش بیشتر چاله جوش را پر کنید.

۹- قطعه را از گیره باز کرده و با برس سیمی اکسیدهای آن را پاک نماید(شکل ۱۲۳-۳).

برای ثابت ماندن قطعه کار، آن را با انبردست بگیرید و برس سیمی را با فشار کم روی درز جوش به طرف جلو و عقب حرکت رفت و آمدی داده تا گرده جوش کاملاً تمیز شود.

شکل ۱۲۳

۱۰- جوش را بررسی نماید و از نبود عیوب زیر در آن مطمئن شوید (شکل ۱۲۴-۳).

- ریزش جوش و عدم نفوذ کافی

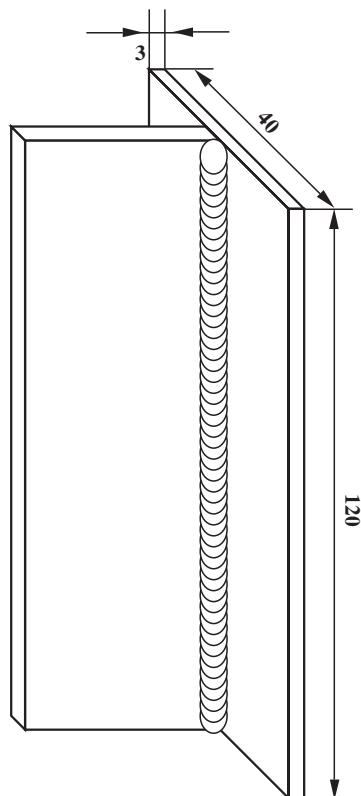
- بیش از حد بودن عرض گرده جوش

۱۱- وسائل را جمع کنید و محل کار و میز کار را تمیز نمایید.

در صورت لزوم وسائل و ابزار را به انبار تحویل دهید.

شکل ۱۲۴

شماره نقشه: ۳-۱۵	مقداره مشخصات قطعه کار	نام قطعه کار: سه پری سربالا (پس دستی)	ورق فولاد معمولی 120x40x3	st37	2
مدت: ۳ ساعت	هدف های آموزشی: تمرین آموزش جوشکاری سه پری سربالا پس دستی	تولرانس خشن			

تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۱۵-۳

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفس ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۴-۲	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فندهک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد
۸	نگهدارنده	تسمه‌ی شکاف دار	یک عدد
۹	چکش معمولی	۳۰۰ گرمی	یک عدد

نکات ایمنی و حفاظتی

- ۱- محل نگهداری کپسول‌ها باید دارای تهویه‌ی مناسب باشد. دقت کنترل کنید که تهویه انجام شود.
- ۲- نکات فنی را، به منظور جلوگیری از زنگ‌زدن کپسول‌های گاز، رعایت کنید.
- ۳- قبل از بازکردن شیر فلکه‌ی کپسول اکسیژن پیچ تنظیم زیر رگولاتور را کاملاً شل کنید.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI-GII	—	⊗ 2.5
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۳ ساعت

شکل ۱۲۵

۳-۱۹- دستورالعمل جوشکاری زاویه‌ی داخلی
(سه‌پری) ورق‌های فولادی در وضعیت عمودی با
روش پس‌دستی

ابزار و وسایل اینمی فردی را از انبار تحویل بگیرید و با
رعایت نکات اینمی مراحل زیر را به ترتیب انجام دهید.

- ۱- از ورق‌های فولادی ساختمانی (st37) رونقی دو قطعه به ابعاد $۳\times ۴۰\times ۱۲۰$ میلی‌متر، مطابق شکل ۱۲۵، آماده نمایید.

شکل ۱۲۶

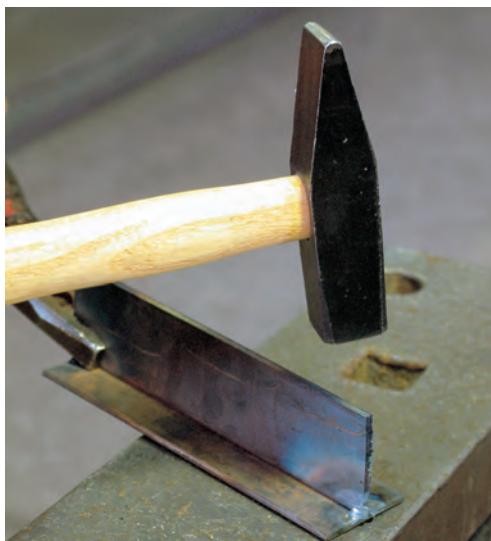
۲- قطعات را مانند شکل ۱۲۶ بر روی هم قرار دهید
و به وسیله‌ی نگهدارنده قطعه‌ی بالایی را نگه دارید.

- ۳- سرمشعل مناسب را نسبت به قطعه کار با مراجعه به جدول ۱-۲ انتخاب نموده و بر روی مشعل سوار کنید.
- ۴- شعله‌ی خنثای مناسب را تنظیم نمایید.

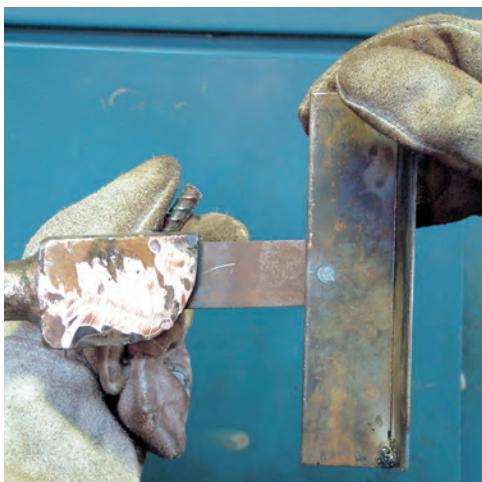
شکل ۱۲۷

۵- ابتدا و انتهای درز سه‌پری را خال‌جوش بزنید (شکل ۱۲۷).

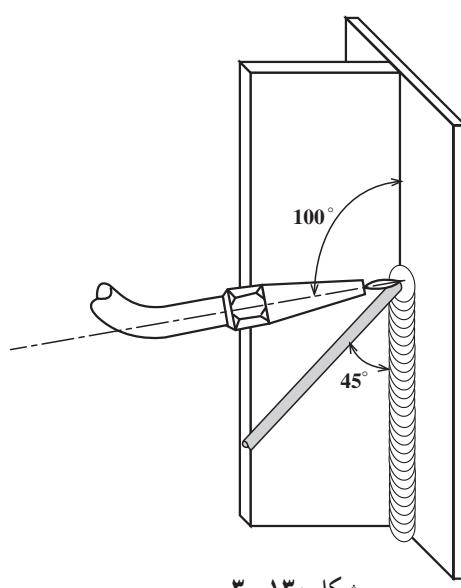
شکل ۱۲۸-

۶- دو لبه قطعات را با ضربات چکش روی سندان کاملاً به هم برسانید به نحوی که درزی با چشم مشاهده نشود (شکل ۳-۱۲۸) در انجام این کار از انبردست استفاده کنید.

شکل ۱۲۹-

۷- قطعه کار را، مطابق شکل ۳-۱۲۹، درون گیره به طور عمودی قرار دهید به طوری که ارتفاع قطعه مناسب با قد شما تنظیم شده باشد و انجام جوشکاری برایتان راحت باشد. در کارهای اجرایی هم می‌توانید با استفاده از زیرپایی مناسب در ارتفاع مناسب قرار گیرید.

شکل ۳-۱۳۰-

۸- از طرف پایین به بالا شروع به جوشکاری کنید. در ابتدا مشعل را به طور قائم نگه دارید تا حوضچه تشکیل شود. پس از تشکیل حوضچه‌ی مذاب سیم‌جوش را به آن اضافه نمایید.
۹- به زوایای بین مشعل و سیم‌جوش، مطابق شکل ۳-۱۳۰، توجه کافی داشته باشید به طوری که در طول جوشکاری این زوایا ثابت بماند.

شکل ۱۳۱

۱۰- با توجه به روشی که در شکل ۱۳۱-۳ مشاهده می‌کنید، لبه‌های قطعه کار را ذوب کرده و سیم جوش را به طور مرتب وارد حوضچه‌ی مذاب نمایید تا اتصال با گرده‌ی مناسب ایجاد شود.

نکته‌ی مهم

توجه داشته باشید که حوضچه مذاب بزرگ نشود تا امکان سرازیر شدن مذاب وجود نداشته باشد.

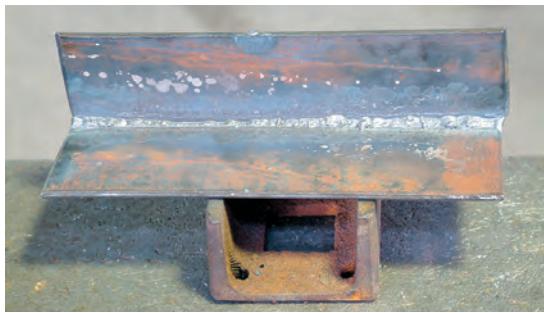
شکل ۱۳۲

۱۱- جوشکاری را تا انتهای درز جوش ادامه دهید. در انتهای کمی مکث کنید تا چاله جوش پر شود (شکل ۱۳۲-۳). البته پرشدن چاله جوش با ذوب سیم اضافی عملی می‌شود.

شکل ۱۳۳

۱۲- قطعه کار را از گیره باز کرده و با برس سیمی اکسیدهای قطعه را پاک نمایید(شکل ۱۳۳-۳).

شکل ۳-۱۳۴

۱۳- قطعه کار را بازبینی کنید و از کیفیت جوش اطمینان حاصل نمایید (شکل ۳-۱۳۴).

موارد بازرسی عبارتند از :

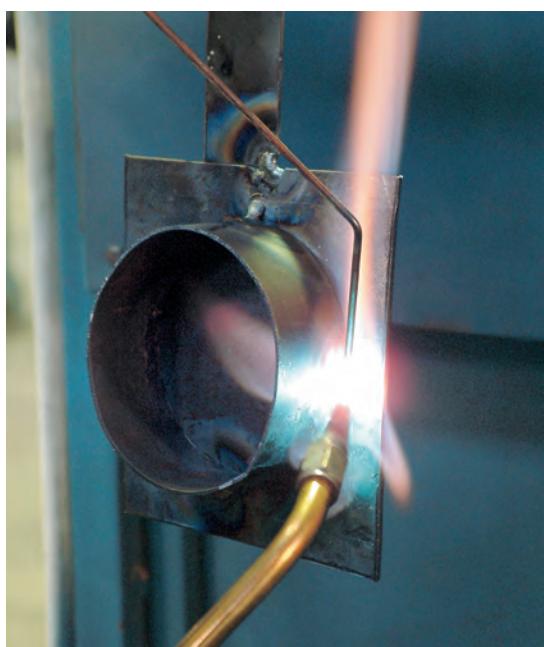
- پهناهی گرده جوش ؛

- یکنواختی گرده جوش ؛

- یک اندازه بودن تاق های جوش.

۱۴- وسایل را مرتب کرده و محل میزکار را تمیز کنید.

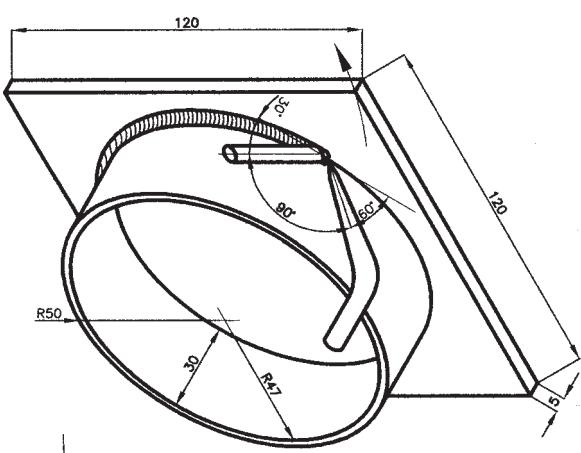
در صورت لزوم ابزار و وسایل را به انبار تحویل دهید.

شکل ۳-۱۳۵

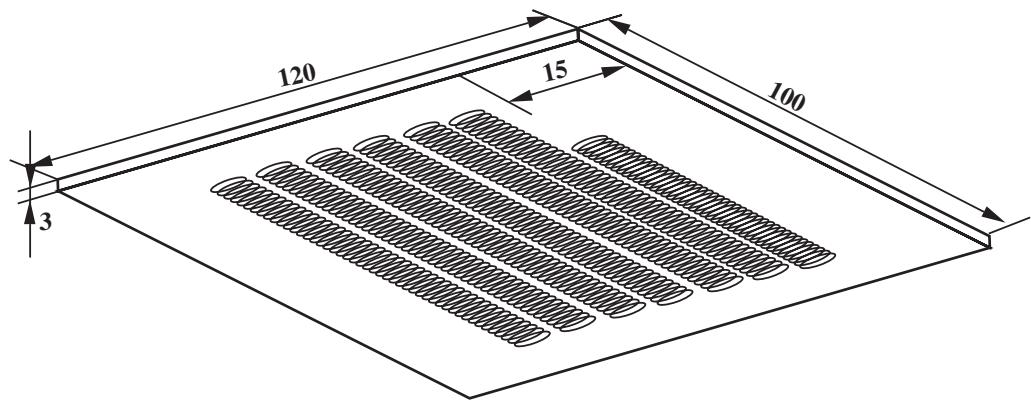
۲۰-۳- اصول جوشکاری سقفی با روش پس دستی

در جوشکاری سقفی، مذاب باید برخلاف جاذبه‌ی زمین به صورت گرده جوش در محل اتصال شکل بگیرد؛ لذا مشعل باید به کار نزدیک باشد و مذاب در دو طرف درز به قطعه کار هدایت شود. تعداد دفعات آن نیز باید زیادتر و مقدار مذابی که هر بار به حوضچه‌ی کوچک مذاب اضافه می‌شود کم باشد؛ پس بهتر است جوشکاری با سرعت کم انجام شود (شکل ۳-۱۳۵).

شکل ۳-۱۳۶

حرکات مشعل و زوایای مشعل و سیم جوش: مطابق شکل ۳-۱۳۶ باید مشعل با قسمت جوش نخورده زاویه‌ی 60° - 80° و سیم جوش زاویه‌ی 60° - 30° نسبت به قسمت جوش خورده‌ی کار داشته باشد. مشعل به طرفین درز حرکت رفت و برگشتی دارد و در کناره‌ها، مذاب به قطعه کار اضافه می‌شود تا در کناره‌ها بریدگی به وجود نیاید و گوشه‌ها کاملاً پُر شود.

فولاد نرم معمولی	مشخصات قطعه کار	تعداد	جنس	اندازه‌ی قطعه	ملاحظات	شماره
مقیاس ۱:۱	نام قطعه کار: گرده‌سازی (خط‌جوش) سقفی پس‌دستی					شماره‌ی نقشه: ۱۶-۲
تولرانس خشن	هدف‌های آموزشی: تمرین حرکت مشعل و سیم‌جوش در حالت سقفی پس‌دستی	مدت: ۳ ساعت				

تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۳-۱۶

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفش ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کنایی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۲-۴	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فنک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	محصول جوش گاز	یک عدد
۸	چکش و سنبه‌نشان	معمولی	هر کدام یک عدد
۹	وسایل خط‌کشی	معمولی	هر کدام یک عدد

نکات ایمنی و حفاظتی

۱- شیر فلکه‌ی کپسول را به آرامی باز کنید تا فشار گاز باعث خرابی مانومتر نشود.

۲- اتصالات مربوط به مسیر گازها را با آب صابون وارسی کنید.

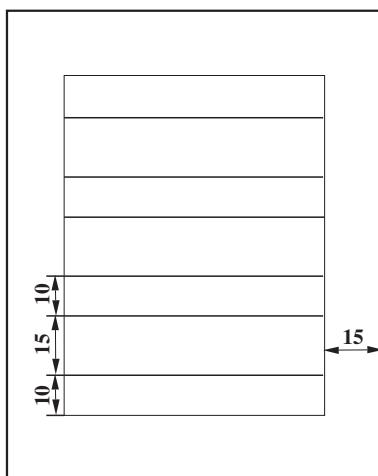
۳- برای جلوگیری از افتادن کپسول‌ها باید آن‌ها را به دیوار کارگاه به طور قائم و به وسیله‌ی بست و زنجیر مهار کنید.

۴- سیلندر اکسیژن باید از روغن و سایر مواد چربی به دور نگه داشته شود.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI-GII	—	Ø 2.5
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۳ ساعت

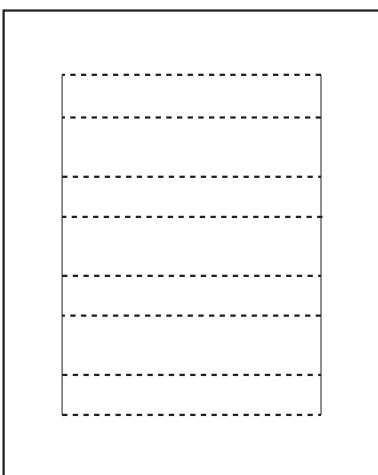
شکل ۱۳۷

۲۱-۳- دستورالعمل ایجاد خط جوش بر روی ورق فولادی با استفاده از سیم جوش و به صورت بالای سر و تکنیک پس دستی

ابزار و وسائل لازم را از انبار تهیه نموده و با توجه به نکات اینمی موارد زیر را به ترتیب انجام دهید.

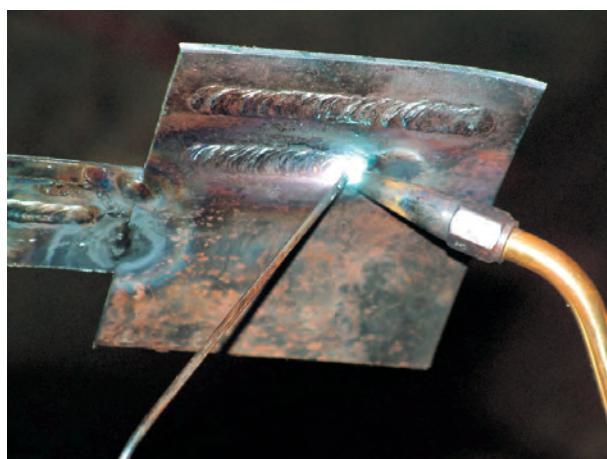
۱- قطعه کاری به ابعاد 120×100 میلی متر آماده نمایید.

۲- قادری به فاصله‌ی $1/5\text{cm}$ را از لبه‌ی قطعه بر روی آن رسم نموده و آن را مطابق با شکل ۳-۱۳۷ خط کشی نمایید. (خط کشی را از لبه‌ی کادر شروع کرده و به صورت یک سانتی متر فضای بر و 5 cm فضای خالی ادامه دهید).

شکل ۱۳۸

۳- به وسیله‌ی سنبه‌نشان بر روی دو خط که به فاصله‌ی 1cm از هم قرار دارند نشانه ایجاد نمایید (شکل ۳-۱۳۸).

شکل ۱۳۹

۴- قطعه را به حالت بالای سر به وسیله‌ی گیره با خال جوش ثابت کنید.

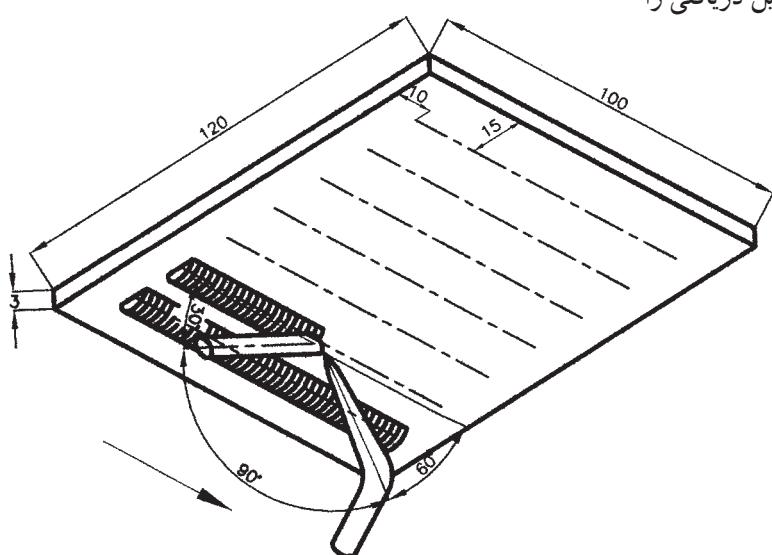
۵- سرمشعل مناسب را بر روی مشعل نصب کرده و شعله را روشن و در حالت خنثی تنظیم کنید.

۶- بین دو خط را که به فاصله‌ی 1cm از هم قرار گرفته‌اند به صورت بالای سر و به روش پس دستی جوشکاری کنید (شکل ۳-۱۳۹).

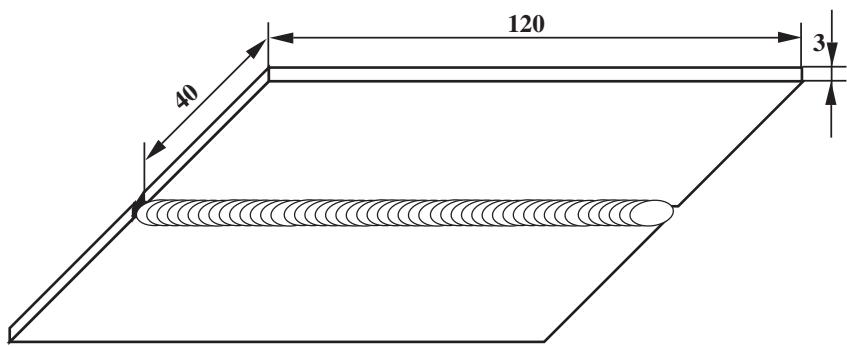
۷- در این حالت زاویه بین مشعل و قطعه کار را 60°

زاویه بین سیم جوش و قطعه کار 30° درجه و زاویه بین مشعل و سیم جوش را در حدود 60° تنظیم کنید (شکل ۳-۱۴).

۸- شعله را خاموش کنید. وسایل را جمع آوری نمایید و ابزار کار و وسایل و محل کار را تمیز کنید و وسایل دریافتی را به انبار تحویل دهید.

شکل ۳-۱۴

مشخصات قطعه کار	مشخصات قطعه کار	ورق فولاد معمولی		
شماره	تعداد	اندازه قطعه	جنس	ملاحظات
شماره نکسه: ۱۷-۳	نام قطعه کار: لب به لب سقفی (پس دستی)	مقیاس ۱:۱	st37	120×40×3
مدت: ۳ ساعت	هدف های آموزشی: تمرین جوشکاری سقفی پس دستی	تولرانس خشن		

تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۳-۱۷

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفش ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد
۷	سرپوش جوشکاری	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۴-۲	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فندک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	محصول جوش گاز	یک عدد
۸	سیم خمیده	⊗ ۲	یک عدد

نکات ایمنی و حفاظتی

- ۱- بیشترین احتمال سوختگی و آتش‌سوزی در جوشکاری‌های سقفی اتفاق می‌افتد، لذا در این مورد توجه ویژه‌ای لازم است.
- ۲- استفاده از وسایل کامل ایمنی و مطمئن الزامی است.

۳- اطمینان حاصل کنید که در اطراف محل جوشکاری مواد قابل اشتعال وجود نداشته باشد.

۴- از عینک با شیشه‌ی سیاه مناسب و سالم که شیشه‌های آن را تمیز کرده‌اید استفاده کنید.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI-GII	—	⊗ ۲.۵
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۳ ساعت

۲۲-۳- دستور العمل جوشکاری لب به لب ورق های فولادی در حالت سقفی با روش پس دستی

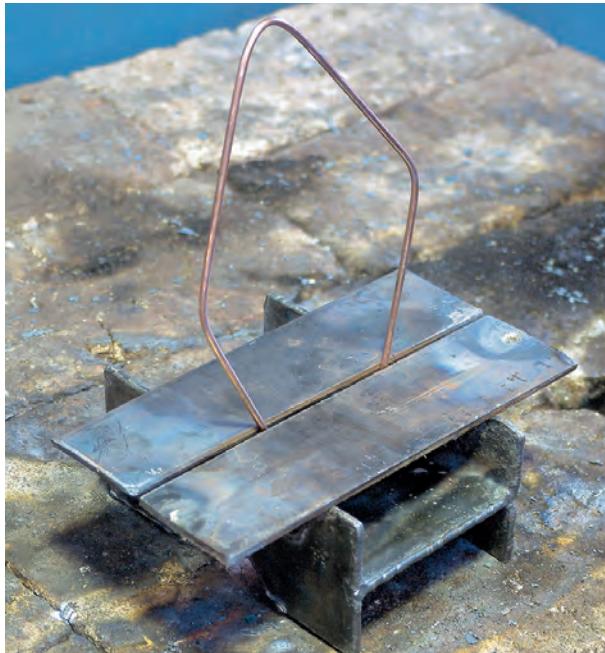
ابزار و وسایل اینمی فردی را از انبار تحويل بگیرید و با رعایت نکات اینمی مراحل زیر را به ترتیب انجام دهید.

- ۱- از ورق های فولادی ساختمانی (st37) روغنی دو قطعه به ابعاد $120 \times 40 \times 3\text{ mm}$ ، مطابق شکل ۳-۱۴۱، آمده نمایید.

شکل ۳-۱۴۱

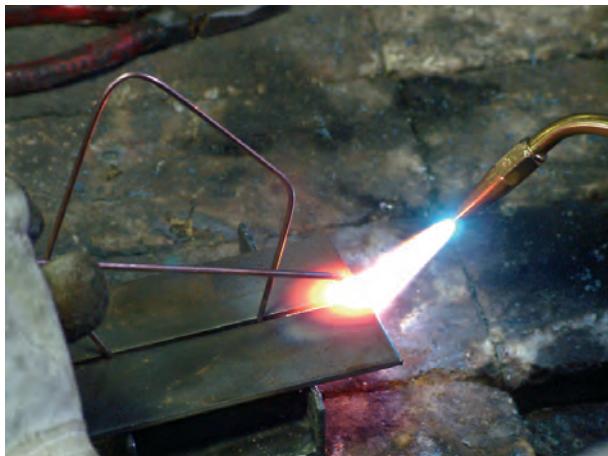
- ۲- با استفاده از سیم جوش خمیده، مطابق شکل ۳-۱۴۲، فاصله قطعات را تنظیم نمایید. فاصله‌ی قطعات به اندازه‌ی قطر سیم جوش خواهد بود.

شکل ۳-۱۴۲

نکته‌ی مهم

باید در یک سطح صاف قرار گیرد و دهانه سیم خمیده باید طوری باشد که در دو طرف درز کار به یک اندازه باز باشد یعنی به اندازه قطر سیم.

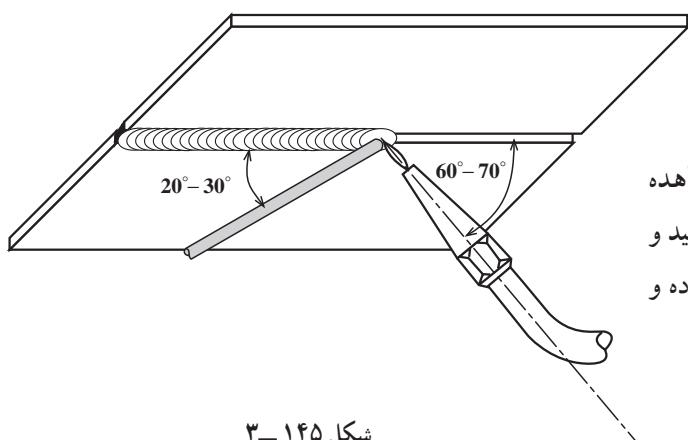
شکل ۳-۱۴۳

۳- سرمشعل مناسب را نسبت به قطعه کار با مراجعه به جدول شماره ۲-۱ انتخاب نموده و بر روی مشعل سوار نمایید. سپس شعله را در حالت خنثی تنظیم نمایید و دو طرف قطعه های کار را خال جوش بزنید(شکل ۳-۱۴۳).

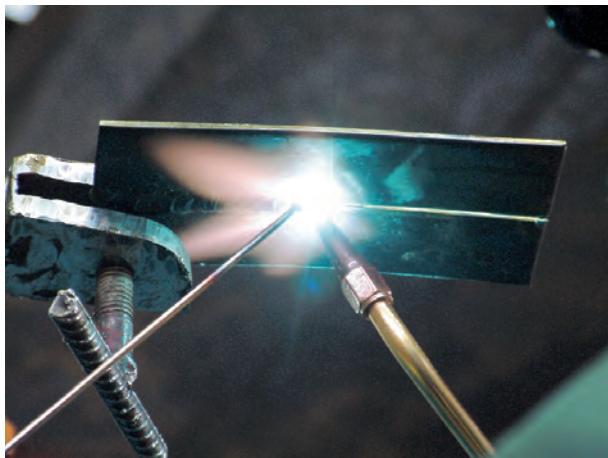
شکل ۳-۱۴۴

۴- پس از خال جوش زدن، فاصله های قطعه های کار از هم و در یک سطح قرار گرفتن دو قطعه کار را وارسی کنید.
۵- با استفاده از گیره های قابل تنظیم مربوط به میز کار، مطابق شکل ۳-۱۴۴، درز را در حالت سقفی در ارتفاع مناسب در محدوده های مقابل سرخود و بالاتر از چشم های خودتان به گیره محکم کنید.

شکل ۳-۱۴۵

۶- با توجه به زوایایی که در تصویر ۳-۱۴۵ مشاهده می کنید از ابتدای کار شروع به ایجاد حوضچه های مذاب نمایید و پس از ذوب شدن لبه ها با ذوب سیم جوش درز را پر کرده و گرده های مناسب ایجاد کنید.

شکل ۳-۱۴۶

۷- همان طور که در شکل ۳-۱۴۶ مشاهده می کنید جوشکاری را ادامه داده و در صورت توقف جوشکاری مجدداً حوضچه‌ی مذاب ایجاد نموده سپس به جوشکاری ادامه دهید.

شکل ۳-۱۴۷

۸- جوشکاری را تا انتهای ادامه دهید (شکل ۳-۱۴۷) و توجه داشته باشید که اولاً حوضچه‌ی مذاب بیشتر از اندازه بزرگ نشود و ثانیاً میزان ذوب کردن سیم جوش کافی باشد تا گرده جوش بر جستگی مناسب داشته باشد.

شکل ۳-۱۴۸

۹- پس از خاتمه‌ی کار نسبت به بررسی خط جوش سقفی که انجام شده با مشورت و استفاده از نظریات هنرآموز خود اقدام نمایید؛ در بررسی به نکات زیر هم توجه کنید.

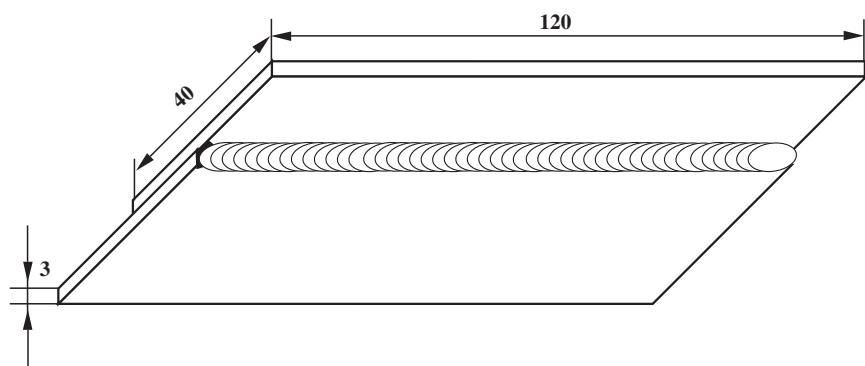
- عدم ریزش جوش (شره کردن)

- یکنواختی مهره‌های جوش

- عدم سوختگی لبه‌ها

- یکنواختی پهنا و بر جستگی جوش (شکل ۳-۱۴۸)

۱۰- در پایان وسایل را جمع آوری و میز کار و محل کار را تمیز کنید و در صورت لزوم وسایل و ابزار را به انبار تحويل دهید.

شماره نقصه: ۱۸_۳	نام قطعه کار: لب روی هم سقفی (پس دستی) مقیاس ۱:۱
مدت: ۳ ساعت	هدفهای آموزشی: تمرین جوشکاری لب روی هم سقفی پس دستی تولرانس خشن

تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۱۸-۳

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفس ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۲-۴	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فندک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد

نکات ایمنی و حفاظتی

- ۱- هیچ‌گاه از دستکش لاستیکی برای جوشکاری استفاده نکنید.
- ۲- هیچ‌گاه از کپسول استیلن در حالت خواهید استفاده نکنید، زیرا آسیب موجود در کپسول به رگولاتورها آسیب می‌رساند.
- ۳- شعله‌ی اکسی استیلن دارای حرارت زیادی است، موقع جوشکاری مواطن سرو صورت خود و دیگران باشید.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI-GII	—	⊗ 2.5
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۳ ساعت

شکل ۱۴۹

۲۳-۳- دستورالعمل جوشکاری لب روی هم
ورق‌های فولادی در وضعیت سقفی با روش پس‌دستی
ابزار و وسایل اینمی فردی را از انبار تحویل بگیرید و با
رعایت نکات اینمی مراحل زیر را به ترتیب انجام دهید.

۱- از ورق‌های فولادی ساختمانی (st37) روغنی دو
قطعه به ابعاد $۳ \times ۴۰ \times ۱۲۰$ میلی‌متر انتخاب کنید (شکل
۳-۱۴۹).

شکل ۱۵۰

۲- هر دو قطعه را به اندازه‌ی ۲ تا ۳ برابر ضخامت ورق،
یعنی ۶-۹ میلی‌متر، روی هم قرار دهید (شکل ۳-۱۵۰).
۳- سرمشعل مناسبی انتخاب کرده و به سرمشعل بیندید.
سپس مشعل را روشن و شعله‌ی مناسب را تنظیم نمایید.

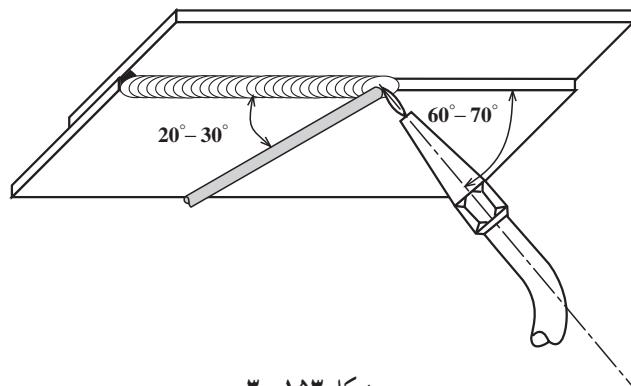
شکل ۱۵۱

۴- ابتدا و انتهای قطعه را به صورت لب روی هم خال
جوش بزنید (شکل ۳-۱۵۱).

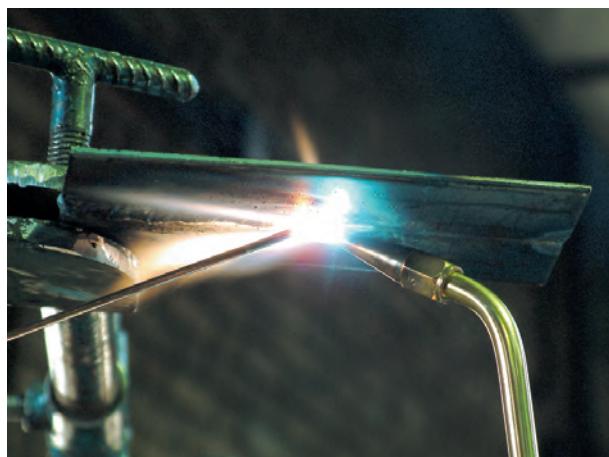
شکل ۳-۱۵۲

۵- به وسیله‌ی گیره، مطابق شکل ۳-۱۵۲، قطعه را در وضعیت و در ارتفاع مناسب برای خودتان ثابت کنید.

شکل ۳-۱۵۳

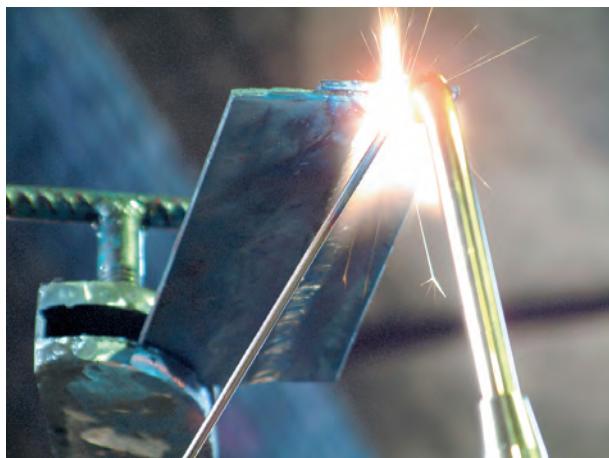
۶- از سمت چپ به راست شروع به جوشکاری نمایید.
در ابتدای کار مشعل را تحت زاویه‌ی 90° نگهدارید تا حوضچه‌ی مذاب ایجاد شود. پس از تشکیل حوضچه‌ی مذاب سیم جوش را به حوضچه اضافه کنید و زاویه‌ی مشعل را نسبت به خط جوش به 70° درجه تغییر دهید. در مورد زوایا با توجه به شکل ترسیمی ۳-۱۵۳ و تصویر ۳-۱۵۴ توجه کافی داشته باشید تا دچار مشکل نشوید.

شکل ۳-۱۵۴

نکته‌ی مهم

میزان ذوب سیم جوش درون حوضچه مذاب بستگی به زمان نگهداری سیم در حوضچه مذاب دارد لذا همیشه باید به این نکته توجه داشته باشید تا مذاب کافی به کار هدایت شود.

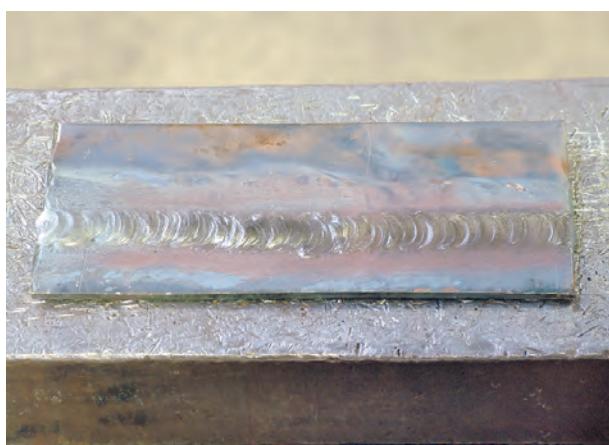
شکل ۱۵۵

۷- جوشکاری را تا انتهای درز جوش ادامه دهید و در انتهای کار کمی مکث کنید تا چاله چوش پرشود (شکل ۳-۱۵۴).
ضمناً توجه داشته باشید که سیم جوش پیشتری ذوب کنید.

شکل ۱۵۶

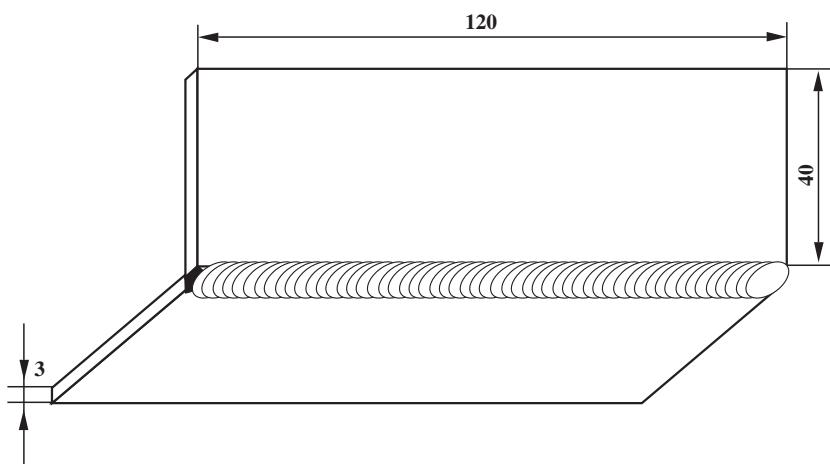
۸- قطعه را از گیره باز کرده و آن را با برس سیمی تمیز کنید(شکل ۳-۱۵۶).

شکل ۱۵۷

۹- قطعه‌ی تمرینی را جهت بررسی به هنرآموز خود ارائه دهید.
۱۰- جهت بازرسی و کنترل خط جوش به نکات زیر توجه کنید.
- لبه‌ی قطعه‌ی رویی در طول درز جوش باید به وسیله‌ی گرده جوش پوشش داده شود.
- گرده جوش برآمدگی نداشته باشد.
- پهنانی گرده جوش در طول درز یکسان باشد.
- مهره جوش‌های خط جوش یکنواخت باشد (شکل ۳-۱۵۷).

۱۱- ابزار و وسایل را جمع‌آوری کرده، سپس محل کار و ابزار را تمیز کنید و وسایل دریافتی را به انبار تحویل دهید.

شماره نقشه: ۳-۱۹	مقیاس ۱:۱	نام قطعه کار: نشی خارجی سقفی (پس دستی)	مشخصات قطعه کار	ورق فولاد معمولی
مدت: ۳ ساعت	تولرانس خشن	هدف های آموزشی: تمرین جوشکاری زاویه‌ی خارجی سقفی پس دستی	اندازه‌ی قطعه	st37
			تعداد	2

تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۱۹

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفس ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۲-۴	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فنک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد
۸	فیکسچر (نگهدارنده)	۹۰°	یک عدد

نکات ایمنی و حفاظتی

- ۱- کپسول‌های اکسیژن و استیلن باید مجهز به کلاهک باشد تا هنگام جابه‌جا کردن کپسول‌ها به شیر فلکه‌ی کپسول آسیب نرسد.
- ۲- از بالا بردن فشار بیش از حد استیلن خودداری کنید چون گاز استیلن تحت فشاری بالاتر از 2 bar خود به خود تولید انفجار می‌کند.
- ۳- شیر فلکه‌ی کپسول‌های را به آرامی باز کنید تا فشار ناگهانی گاز باعث خرابی رگولاتور نشود.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI-GII	—	⊗ 2.5
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۳ ساعت

۲۴-۳- دستورالعمل جوشکاری زاویه‌ی خارجی
ورق‌های فولادی در وضعیت سقفی با روش پس‌دستی
ابزار و وسایل اینمی خود را از انبار تحویل بگیرید و با
رعایت نکات اینمی مراحل زیر را به ترتیب انجام دهید.

۱- از ورق فولاد ساختمانی (st37) دو قطعه به
ابعاد $۳ \times ۴۰ \times ۱۲۰$ میلی‌متر، مطابق شکل ۳-۱۵۸، آماده کنید.

شکل ۳-۱۵۸

سرمشعل مناسب انتخاب کنید و آن را به دسته‌ی مشعل
وصل کرده شعله‌ی خنثای مناسب ایجاد کنید، سپس ابتدا و انتهای
دو قطعه را (شکل ۳-۱۵۹) خال جوش بزنید. در این مرحله
از نگهدارنده‌ی 90° استفاده کنید.

پس از خال جوش زدن با شل کردن پیچ‌های نگهدارنده
قطعات خال زده شده از نگهدارنده خارج کنید.

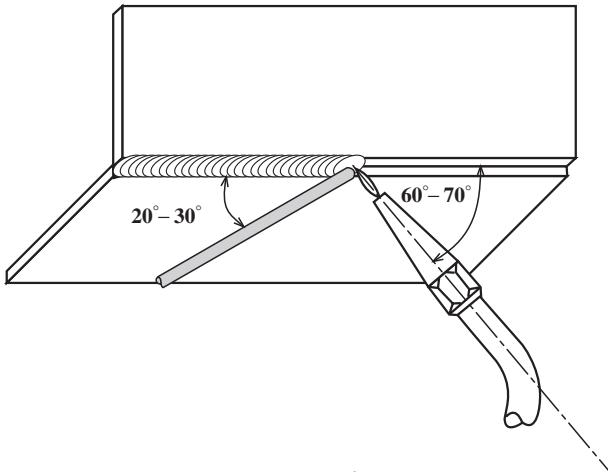

شکل ۳-۱۵۹

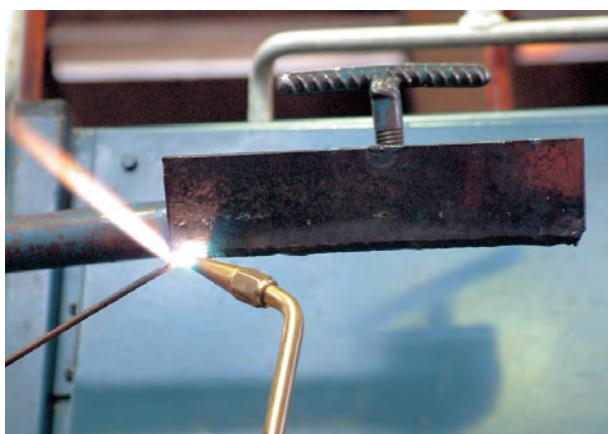
شکل ۳-۱۶۰

- ۲- قطعه‌ی خال جوش خورده را از نگهدارنده خارج کنید و گونیا بودن قطعات را نسبت به هم کنترل کنید.
- ۳- قطعه کار را به وسیله‌ی گیره در حالت سقفی در ارتفاع مناسب ثابت کنید (شکل ۳-۱۶۰).
- (منظور از ارتفاع مناسب فاصله‌ای از سطح زمین است که جوشکار به راحتی قادر به جوشکاری باشد)

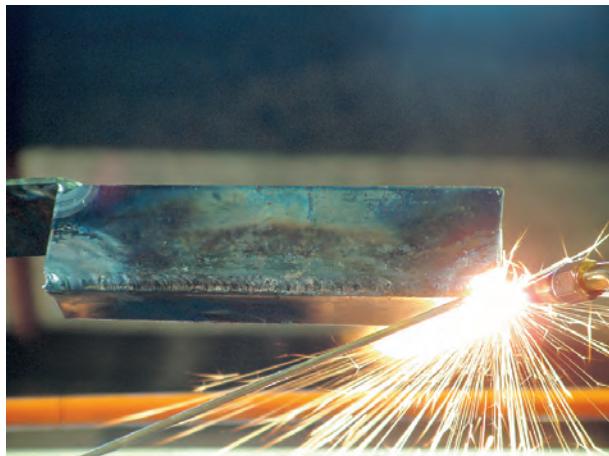

شکل ۳-۱۶۱

- ۴- از سمت چپ به راست جوشکاری کنید. در ابتدا مشعل را با قطعه کار تحت زاویه‌ی 90° درجه نگهدارید تا حوضچه‌ی مذاب تشکیل شود. سپس، با توجه به شکل ۳-۱۶۱، پس از تشکیل حوضچه‌ی مذاب سیم جوش را وارد آن کنید و زاویه‌ی مشعل با قطعه کار را، نسبت به خط جوش، آن 70° تنظیم کنید (شکل ۳-۱۶۲). و زاویه‌ی مشعل با سیم جوش را نیز در حدود 90° تنظیم کنید.

شکل ۳-۱۶۲

شکل ۱۶۳

۵- جوشکاری را تا انتهای درز جوش ادامه دهید. در انتهای کار کمی مکث نماید و چاله جوش را پر کنید (شکل ۳-۱۶۳). در این مرحله سیم جوش را بیشتر ذوب کنید.

شکل ۱۶۴

۶- قطعه را از گیره باز کنید و با بررس سیمی اکسیدهای آن را پاک نمایید(شکل ۳-۱۶۴).

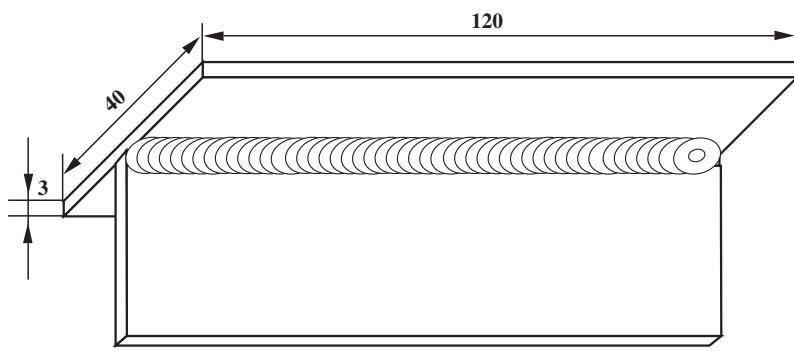

شکل ۱۶۵

۷- قطعه کار جوش داده شده را بررسی کرده و از کیفیت جوش اطمینان حاصل نمایید (شکل ۳-۱۶۵). یکنواختی گرده جوش و قوس مناسب و عدم وجود برجستگی در کناره های جوش را برای بررسی مدنظر قرار دهید.

۸- وسایل را جمع کرده محل کار و میز کار و ابزار را تمیز نمایید.

در صورت لزوم، ابزار و وسایل را به انبار تحویل دهید.

شماره	مشخصات قطعه کار	ورق فولاد معمولی
شماره	اندازه‌ی قطعه	120×40×3
شماره	جنس	st37
شماره	تعداد	2
شماره	ملاحظات	مقیاس ۱:۱ نام قطعه کار: سهپری سقفی پس‌دستی شماره‌ی نقشه: ۳-۲۰
مدت: ۳ ساعت	هدف‌های آموزشی: تمرین جوشکاری سهپری سقفی پس‌دستی	تولرانس خشن

تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۳-۲۰

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفس ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی 2-4	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فندک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد
۸	نگهدارنده	تسمه‌ی شکاف‌دار	یک عدد

نکات ایمنی و حفاظتی

- هرگز از گاز اکسیژن فشرده برای پاک کردن لباس کار یا بالابردن فشار تانک‌ها و یا باد لاستیک دوچرخه و موتورسیکلت استفاده نکنید.
- از باز کردن سریع شیر کپسول اکسیژن خودداری کنید.
- کپسول‌های پروتکس را جدا از هم انبار کنید.

- اگر احیاناً شیلنگ استیلن آتش گرفت فوراً شیر اصلی کپسول را بسته سپس آتش را خاموش کنید.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI-GII	—	⊗ 2.5
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۳ ساعت

۳-۲۵- دستورالعمل جوشکاری زاویه‌ی داخلی (سه‌پری) ورق‌های فولادی در حالت سقفی با روش پس‌دستی

وسایل و ابزار اینمی و حفاظتی فردی را از انبار تحویل
بگیرید و با رعایت نکات اینمی، مراحل زیر را به ترتیب انجام
دهید.

- ۱- از ورق‌های فولادی ساختمانی (st37) روغنی دو
قطعه به ابعاد $3 \times 40 \times 120$ میلی‌متر، (شکل ۳-۱۶۶)، آماده
نمایید.

شکل ۳-۱۶۶

- ۲- قطعات را مانند شکل ۳-۱۶۷ بر روی هم قرار دهید
و به وسیله‌ی نگهدارنده قطعه‌ی بالایی را ثابت کنید.

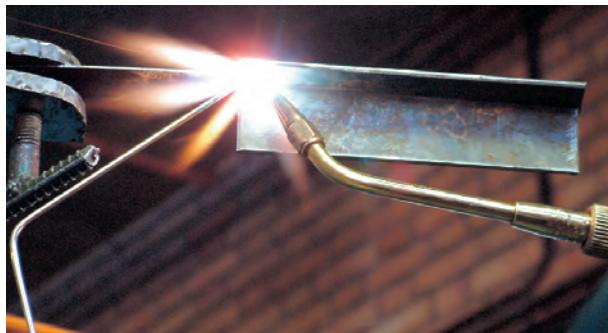

شکل ۳-۱۶۷

- ۳- سرعشعل مناسب را، با مراجعه به جدول شماره ۱-۲،
انتخاب نموده و بر روی مشعل سوار نمایید، سپس مشعل را
روشن کرده و شعله را در حالت خنثی ایجاد نمایید.
- ۴- ابتدا و انتهای دو قطعه را مطابق شکل ۳-۱۶۸ خال
جوش بزنید.

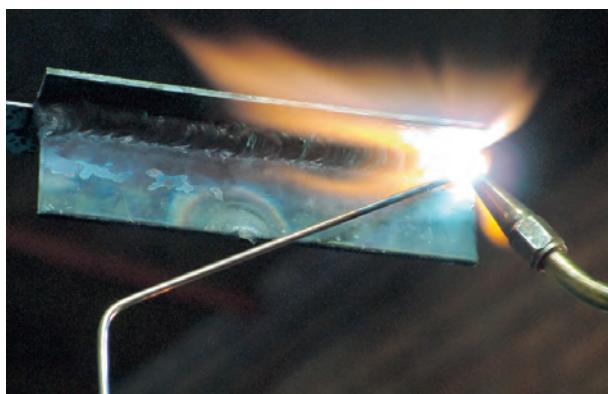

شکل ۳-۱۶۸

شکل ۳-۱۶۹

۵- به کمک چکش، بر روی سندان، دو لبه را صاف کنید تا بین دو قطعه فاصله‌ای وجود نداشته باشد؛ همچنین گونیابی بودن قطعات را نسبت به هم با گونیا بررسی کنید. سپس قطعه کار را به گیره بسته و از سمت چپ به راست شروع به جوشکاری نمایید. در ابتدا زاویه‌ی مشعل را با قطعه کار تحت زاویه‌ی 90° درجه تشکیل دهید تا حوضچه‌ی مذاب تشکیل شود. پس از تشکیل حوضچه‌ی مذاب، سیم جوش را به حوضچه اضافه کنید (شکل ۳-۱۶۹). مشعل در کناره‌ها با مکث همراه باشد تا سیم جوش در کناره‌ها ذوب شود.

شکل ۳-۱۷۰

۶- جوشکاری را تا انتهای درز جوش ادامه دهید و در انتهای کمی مکث کنید تا چاله جوش پر شود (شکل ۳-۱۷۰).

شکل ۳-۱۷۱

توجه!

برای پرشدن چاله جوش دقّت کنید که سیم جوش بیشتری ذوب شود.

۷- قطعه را از گیره بازکرده و با برس سیمی آن را تمیز کنید (شکل ۳-۱۷۱).

شکل ۳-۱۷۲

۸- قطعه را بازبینی کرده و از کیفیت جوش اطمینان حاصل نمایید (شکل ۳-۱۷۲). بریدگی کناره‌ها، یکسان بودن ساق‌ها و یکنواختی موج‌های جوش را مدّنظر قرار دهید.

۹- وسایل را جمع کنید، محل کار و میز کار و ابزار را تمیز نمایید و در صورت لزوم، ابزار و وسایل را به انبار تحویل دهید.

آزمون پایانی (۳)

- ۱- کاربرد جوشکاری گاز با روش پس دستی کدام است؟
- الف) جوشکاری قطعات ضخیم
ب) جوشکاری قطعات نازک
ج) جوشکاری در اتصالات سه پری
د) جوشکاری قطعات در وضعیت عمودی
- ۲- جوشکاری با روش پس دستی دارای ..... است.
- الف) نفوذ کمتر
ب) نفوذ بیشتر
ج) پهنای جوش کمتر
- ۳- در جوشکاری با روش پس دستی جوش ..... سرد می شود و استحکام جوش ..... است.
- الف) آرام - بیشتر
ج) آرام - کمتر
ب) سریع - بیشتر
د) سریع - کمتر
- ۴- برای جوشکاری پس دستی باید .....
- الف) اول لبه های کار ذوب شود
ج) لبه های کار و سیم جوش با هم ذوب شود
ب) اول سیم جوش ذوب شود
د) بستگی به وضعیت جوشکاری دارد
- ۵- در روش پس دستی کدام گزینه درست است؟
- الف) سرمشعل می تواند حرکت دورانی داشته باشد
ب) سیم جوش می تواند حرکت حلقوی داشته باشد
ج) سیم جوش و سرمشعل هر دو می توانند حرکت دورانی داشته باشند
د) بستگی به وضعیت جوشکاری دارد
- ۶- انتخاب سرمشعل با توجه به کدام گزینه انجام می شود؟
- الف) نسبت به ضخامت قطعه کار
ج) نسبت به وضعیت جوشکاری
ب) نسبت به قطر سیم جوش
د) نسبت به سرعت جوشکاری
- ۷- دلیل این که در شروع جوشکاری مشعل را نسبت به کار عمود می گیریم چیست؟ کاملاً شرح دهید.
- جواب در دو سطر :
- .....
- .....

۸- در جوشکاری اگر سرمشعل به حوضچه‌ی مذاب نزدیک شود چه اتفاقی می‌افتد؟

جواب در سه سطر :

.....
.....
.....

۹- در جوشکاری پس‌دستی اتصال لب روی هم احتمال ذوب زیادتر از حد کدام لبه بیشتر است؟ در این مورد

چه تدبیری به کار می‌بریم؟

- ب) لبه‌ی بالایی - تغییر زاویه‌ی سرمشعل
د) لبه‌ی زیرین - انتخاب سرمشعل کوچک‌تر

۱۰- در جوشکاری پس‌دستی زاویه‌ی خارجی باید :

- الف) گرده جوش درز V را بر نکند
ب) درز پر شود و جوش لبه‌ها را در بر گیرد
ج) گرده جوش باید پهن بوده و از کناره‌ها فراتر رود
د) بستگی به ضخامت قطعات دارد

۱۱- در اتصال سه‌پری قطعه‌ای که بیشتر گرم شود مذاب را .....

- ب) کمتر جذب می‌کند
د) مذاب را جاری می‌کند

۱۲- دلیل این که در جوشکاری در وضعیت افقی سیم جوش را خم می‌کنیم این است که :

- ب) حرارت کمتر به دست برسد
د) مذاب سرازیر نشود

۱۳- به نظر شما در کدام وضعیت جوشکاری به مهارت بیشتری نیاز است؟

- ب) افقی
د) سقفی

۱۴- در جوشکاری پس‌دستی آیا از سمت راست به چپ جوشکاری می‌کنیم؟

- ب) همیشه
د) بله، اگر چپ دست باشیم

۱۵- اتصال افقی سقفی (4F) یعنی جوشکاری :

- ب) زاویه‌ی خارجی سقفی
د) هیچکدام

واحد کار چهارم

توانایی جوشکاری اتصالات و انشعابات لوله سیاه تا ۱۲ اینچ

هدف کلی

جوشکاری اتصالات لوله سیاه تا قطر ۲ اینچ با شعله‌ی گاز

هدف‌های رفتاری : فرآگیر پس از آموزش این واحد کار قادر خواهد بود :

- ۱- انواع لوله‌های فولادی را معرفی کند ؛
- ۲- اصول کلی جوشکاری لوله را توضیح دهد ؛
- ۳- اصول جوشکاری لوله به صورت سربه‌سر را توضیح دهد ؛
- ۴- اصول جوشکاری لوله‌های انشعابی را توضیح دهد ؛
- ۵- لوله‌های فولادی به صورت سربه سر در حالت گردشی را جوشکاری کند ؛
- ۶- لوله‌های انشعابی به صورت سه راهی عمود، در حالت گردشی را جوشکاری کند ؛
- ۷- لوله‌های فولادی در وضعیت ۲G به صورت سر به سر را جوشکاری کند ؛
- ۸- لوله‌های انشعابی به صورت سه راهی مایل در حالت گردشی را جوشکاری کند ؛
- ۹- لوله‌های فولادی به صورت سربه‌سر ۵G در حالت ثابت را جوشکاری کند.

ساعت آموزش		
نظری	عملی	جمع
۲	۶۰	۶۲

پیش آزمون (۴)

۱- لوله ها معمولاً از چه جنس هایی تولید می شوند؟

الف) آهن و مس

ج) چدن و فولاد

۲- لوله های گالوانیزه از چه جنسی است؟

الف) از جنس فولاد با روکش آلومینیوم

ج) از جنس روی با روکش آلومینیوم

۳- از لوله های بدون درز در کجا استفاده می شود؟

الف) در انتقال آب

ج) در تأسیسات پالایشگاهی

۴- لوله های سیاه با کدام روش جوشکاری نمی شود؟

الف) جوش فشاری

ج) جوش برق

۵- کدام لوله به لوله جدار نازک موسوم است؟

الف) لوله آب

ج) لوله صندلی سازی

۶- لوله ها را با کدام وسیله می برنند؟

الف) اره

ج) لوله بر

۷- وقتی می گوییم لوله $\frac{1}{2}$ مقصود کدام یک از موارد زیر است؟

الف) لوله استاندارد با قطر خارجی $\frac{1}{2}$

ب) لوله غیراستاندارد با سطح مقطع $\frac{1}{2} \text{ cm}^2$

ج) لوله جدار نازک با قطر خارجی $\frac{1}{2}$

د) لوله غیراستاندارد با قطر خارجی $\frac{1}{2}$

۸- کدام جمله نادرست است؟

الف) برای لوله کشی از لوله گالوانیزه استفاده می شود

ب) اتصالات لوله‌ی گاز زروهای است

ج) لوله‌های سیاه با اتصالات جوشی به هم وصل می شوند

د) جوشکاری لوله‌های گالوانیزه اصولی نیست

۹- با کدام وسیله لوله‌ها را خم می کنیم؟

ب) لوله خم کن هیدرولیکی

د) تمام موارد امکان دارد

۱۰- لوله‌ایی که برای لوله کشی آب به کار می رود از کدام نوع است؟

الف) لوله‌های فولادی که داخل و خارج آن روکش شده

ب) لوله‌های فولادی که فقط داخل آن روکش شده

ج) لوله‌های فولادی که فقط خارج آن روکش شده

د) لوله‌های آلومینیومی که داخل و خارج آن روکش شده

۱۱- به نظر شما لوله‌های گالوانیزه را می توان به راحتی جوشکاری کرد؟

جواب : بلی

۱۲- استفاده از اتصالات جوشی در کدام مورد کاربرد دارد؟

الف) لوله کشی آب

ب) لوله کشی سیستم حرارتی

د) گزینه‌ی ب و ج هردو